

VARFÖR NI SKULLE SPARA

För att försäkra er själv mot en o-känd framtid. För att vara säkra om lycka och komfort på gamla dagar. För att skaffa uppehållsmedel för er familj i händelse av er död. Börja spara idag hos

THE ROYAL BANK OF CANADA

Inbetalt kapital och reservfonder \$40,000,000 Totaltillgångar \$57,000,000

UPPFOSTRAN.

HUR TÄNKER NI FINANSIERA DET?

Eder gosses eller flickas uppföstran är en sak av vikt och de böra givas varje tillfälle. Öppna ett sparkassekonto idag samt öka det regelbundet och detta skall hjälpa dem att värna sin framtid.

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

Inbetalt kapital \$15,000,000 Reservfonder \$15,000,000

Svenska Canada-Tidningen

Printed and published every Thursday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its office and place of business, 325 Logan Ave., Winnipeg, Man. T. M. DAHL, Mgr.

Telephone: A 9011.

PRENUMERATIONSPRIS: Helt år i förskott \$2.00 Helt år till förenta Staterna 2.00 Helt år till Sverige 2.50 Helt år till Norge 1.50

Subskriptioner kan skickas såväl i registral brev som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare, som ej behöva registreras, böra göras betald till The Canada Weekly Printing Co. Ltd.

Prisnummer, som önskar sin adress ändrad, undvika att insända både den gamla och den nya adressen. Insända prisnummerskrivningar skickas till den gamla adressen.

ANNONSPRISER PÅ BEGRÄNSAD tid: 5 rader, 3 dagar \$1.50 10 rader, 3 dagar \$2.50 10 rader, 1 vecka \$4.00 10 rader, 1 månad \$10.00

Torsdagen den 24 Februari, 1921.

KRIGET OCH FOLKMINSKNINGEN.

UNDAN FÖR UN DAN kommer man till större klarhet om, vilken stor olycka för mänskligheten det senaste kriget var. En stor katastrof kan sällan uppfattas till hela sin räckvidd strax efter den inträffat. En klarare uppfattning kommer först med de perspektiv, som tiden giver. Då kanonerna dånade, voro ju alla medvetna om de gränslösa uppföstrarna. Men först nu börjar man uppskatta olyckan i hela dess förfärande omfång samt få bilden öppen för dess tragiska konsekvenser för de efterkommande generationerna. Mycket har under det senaste året varit publicerat rörande de hemskelser, för vilka de europeiska folken varit utsatta på grund av kriget. Nyheten har en författare i en tydlig

skrift offentliggjort en intressant undersökning angående förlusten av mänsklighet och den minskning i befolkningssiffran, som drabbat Europa genom kriget. Siffrorna i denna översikt är förskräckliga. De tio länderna Tyskland, Österrike-Ungern, England, Frankrike, Italien, Belgien, Bulgarien, Rumänien, Serbien och Ryssland ha tillsammans förlorat 45,400,000 människor. Härav falla över 20 millioner på födelseminskningen och över 15 millioner på den ökade dödligheten. I det närmaste ha 10 millioner män stupat på slagfältet. Den skada, som tillfogats Europa genom förlusten av så många ofödda liv, blir fullt tydlig först omkring 1935, säger författaren. Fem årgångar bli starkt reducerade, så framt de icke saknas helt och hållet. Vad det betyder i förlorade arbetarkrafter, framstår redan nu med skriande klarhet. Och han håller före, att förenta Staterna härvidlag äga ett väldigt försvär, som kommer att bli mycket besvärande för Europa i den allmänna konkurrensen. Det är att märka, att födelseunderskottet alltjämt fortgår. Och det finnes ingen utsikt till, att födelsesiffran skall nå sin forna höjd. Ty kriget har gått hårdast fram bland männen i de äldre klasserna, som enligt naturens ordning borde ha blivit fäder till de kommande generationerna. De stora förluster i mänsklighet, som ouppörligt förekomma i Europa genom svält, omhärjanden och lidanden av alla slag, är dessutom något, som ej författaren upptagit i sina beräkningar. Kriget skördar fortfarande sina offer i tusentals och därmed komma nog framtida historiker att förtälja. Krigets förbannelse skall en dag hemskt och förfärande klart framstå i sitt rätta avgrundsljus.

KRUKAN GÅR SÅ LÅNGE...

ALLTFÖR LÅNGE har den nuvarande federalregeringens förste man samt hans ministrar beljagligt fördömt farmarna samt deras rörelse. För en tid sedan satte Mr Meighen alla rättvisniga människors blod i svallning genom att kalla farmarna för bolsjeviker. Med detta uttryck menade han tydligen bloddrypande, svartbjärtade mänskliga schakaler, ty naturligtvis lade han i begreppet bolsjevik samma mening som kapitalistprässen i sina medvetet lögnaktiga skildringar om denna nya rörelse i Ryssland.

Nu senast har finansminister Guthrie varit framme och förklarat att farmarna — landets kärna och mörk — utgöra en fara för Canada. Vid ett föredrag, som han nyligen höll i York, Ont., påstod han, att det ej var liberalerna, som den nuvarande federalregeringen behövde frukta vid nästa Dominionval utan farmarpartiet. Han gjorde ytterligare gållande att frihandlet skulle radera Canada samt att den viktigaste frågan vid nästa federalval skulle vara protektionistfrågan. Mr Guthrie hade panna nog på att stå att farmarrörelsen i västern startades av amerikanska nybyggare samt att organisationerna av västerns farmare voro i sympati med amerikanerna. Detta är ju stridande mot verkligheten men utrymmet tillåter ej att ingå på denna fråga samt bevisa osannheten i hans påståenden. Han avslutade sina beskyllningar med att framhåva att farmarpartiet i västern ej allena voro en fara för den nuvarande regeringen i Ottawa

utan även för det framtida Canada. Vad är nu orsaken till allt detta rörelse. Jo, vår federalregering söker genom att misstänklighets farmarna inför industriarbetarna söka locka till sig de senares röster under förspeling att farmarpartiets krossande skall uppehållas samt öka deras löner. I Ottawa går man ut från den gamla romeriska principen: Divide et impera (Först sönder sedan härska). Men vi hoppas på ingen förnuftig och sannt frihetsälskande mänskliga låter skrämja sig med dylikt hot, vilket är lika enfsldigt som att skrämja barnen för sotaren.

VARLDSPRÅKSFRAGAN

DEN SVENSKA regeringen har i dagarna låtit tillstålla nationernas förbund en framställning från den svenska världsspråkskomitén, att förbundet måtte taga initiativ till en förutställningslös internationell utredning och överläggning för antagande genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk, avsett att inläras i alla världens skolor.

Antagandet av ett världsspråk skulle, enligt vad Sverges ecklesiastikminister Bergqvist anser, bli till stor vagnsigelse för mänskligheten. Därmed kan väl ej heller mer än en mening råda. Men sedan gäller det att välja antingen ett nu levande språk eller ett av de redan uppkomna artificiella eller skapa ett nytt hjälpspråk. Förslaget att göra engelskan till världsspråk understöddes för en tid sedan eget nog av f. svenska finansminister Thorsson. Emot detta har den kände språkvetaren rektor Herman Söderberg opponerat sig. Han förordar skapandet av ett internationellt uttrycksmedel på grundvalen av de ordstammar, som äro gemensamma för de olika nationalspråken. Denna sin ståndpunkt klargjorde han för en tid sedan i ett föredrag, ur vilket vi anfora följande brottstycken:

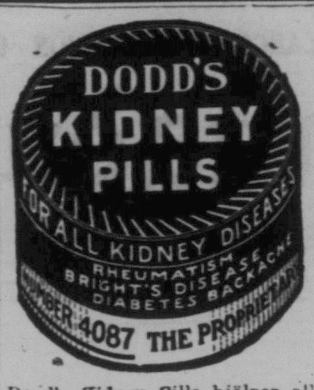
I föredraget framhöll han, att ingen förnuftig mänsklig tanke sig ett världsspråk, som skulle bli ett gemensamt talsspråk för jordens alla invånare, från hottenötternas till eropéerna, och vilket successivt skulle uttränga de många nationalspråken. Ett riktigt ord för saken vore ett internationellt hjälpspråk, men detta hade icke samma fantasieggande kraft som ordet världsspråk. Vad världsspråksvännerna eftersträfvade vore ett för alla gemensamt, av alla folk erkänt hjälpspråk vid sidan av modersmålet, vilket skulle inläras redan i botten-skolan och bli allmän egendom.

Ingen tid har större behov än vår av världsspråket, försett till, ingen tid förer bilden av en sådan differentiering och en större mångfald i kulturföreteelser. Allt flera faktorer i det modärare livets rika komplex kräve nu som sitt naturliga kompletterande världsspråk.

Av de stora kulturspråken lämpar sig oivvelaktigt engelskan bäst som världsspråk genom sin enkla byggnad och lättheten att inhämta dess grunder. Men kan engelskan bli världsspråk? Vad skulle följden bli för England och för världen? De engelska författare skulle få hela världen till publik, den anglosaxiska kulturen skulle kväva alla andra, och på alla områden skulle England uppnå en tryckande hegemoni. Hela världen skulle angliseras och alla folk få en enda engelsk själ och prägel.

Enda vägen att nå enighet, att nå fram till en lösning av denna fråga är alltså att söka skapa ett nytt språk på grundvalen av de andras gemensamma ordföråd. Detta kräves också av de svenska världsspråksvännerna som i hänvändelse till folkförbundet begärt att det genom sina organ skall låta, företaga en opartisk och objektiv utredning av denna viktiga fråga.

Frågan är nu den, om en opartisk och objektiv utredning verkligen kan erhållas från nationernas förbund på grund utav att en del länder äro utslutna därifrån. Stor fara föreligger för att denna utredning blir för enadigt samt att man skapar ett världsspråk, i vars bildande de icke allierades språk förbises. För att uppfylla rättmätiga och praktiska krav måste ett hjälpspråk i sig innesluta ordstammar från så många språk som möjligt och bör därvid valet av ordstammar göras rättvist och proportionellt. Först då erhåller det praktisk betydelse samt förutsättning för att kunna levas.

Dodd's Kidney Pills hjälper alla former av njursjukdomar, såsom reumatism, Brights sjukdom, diabetes och ryggrvärk. Dodd's Kidney Pills säljas för 50 cents per ask av alla apotekare eller sändas per post vid motlagandet av betalningen. The Dodds Medicine Co. Ltd., Toronto, Ont.

Vardagsfunderingar.

Av John A. Häglund.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Den planerade veteringen.

Från paragraf 9 framgår det att farmaren icke erhåller mer än det allmänna netto-priset för sitt vete som första betalning. Detta innebär att den lantbrukare som behövs alla inkomster från 1921 års skörd icke kan underskriva ett sådant kontrakt om han icke erhåller försörjning vid leveransen av vete och en absolut garanti att återstoden betalas inom en viss tidsperiod. För att icke vålla farmaren alltför stora svårigheter kunde korporationen utfärda reverser som äro omsättningsbara på bankerna för den summa som farmaren har att fordra från korporationen efter det att första netto-priset utbetalats. Detta innebär dock att odlaren, om han lämnar pänningar på dessa reverser från en bank, tvingas att betala ränta på de summor som således ställts till hans förfogande, eller med andra ord, måste han betala ränta på sina egna pänningar. För att undvika detta borde de reverser som utfärdas av korporationen vara räntebärande sådana som bankerna kunde låna ut mot räntebeloppet från korporationen i stället för farmaren.

I paragraf 9 heter det vidare, att korporationen befullmäktigas att begagna en del av de pänningar som erhållits för "lämpliga associationsändamål eller aktiviteter." På grund härav, är man berättigad att fråga: Varför kan icke korporationen utbetala alla de pänningar, som erhållits, till odlaren med undantag av den summa som fordras för att utföra de affärer som äro sammanhängande med veteringen? Som svar härpå kan sägas, att det alltid förekommer en del aktiviteter vilka alla ko-operativa föreningar måste utföra förutom deras aktuella affärer. I England, t. ex., äro sådant reservervunder under Hochdale systemet, för undervisningsändamål. I Belgien utdelas icke netto-vinsten till odlaren utan den behålles av korporationen för uppförandet av sådets magasin, samlingslokaler, bibliotek, o. d. I de ko-operativa föreningarna på Pacifickusten nedläggas större pänningssummor för undervisningsarbete, för förbättrandet av metoder i sammanhang med produktion, samt för andra ändamål. Den planerade korporationen skulle, enligt kontraktet, bli fullt befällyktad att engagera i sådant arbete, eller aktiviteter, som anses räddiga. När odlaren själv, kommer att få full kontroll över korporationen, ligger bestämmelserna angående detta i deras egna händer.

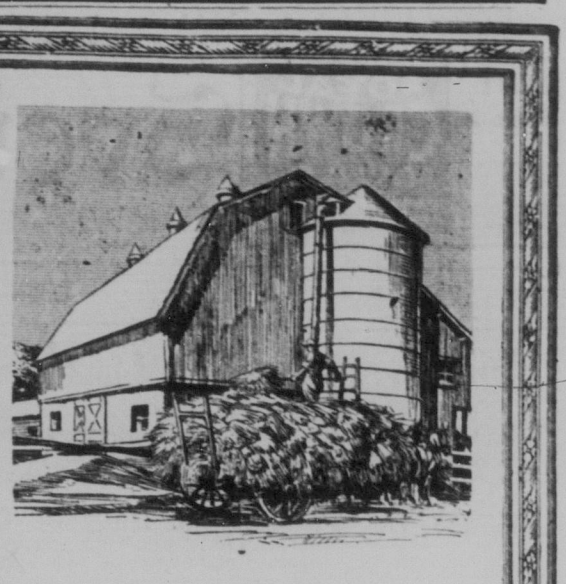
Den tanken, att korporationen är närgångning avskilt och oavhängigt från farmaren, är en missuppfattning. Korporationen består av odlarna själva. Densamma äro de förbundet, med varandra för att arbeta deras ömsesidiga marknadsproblem, och sådana frågor som användandet av nämnda överskottssummor, i ett eller annat företag, kommer att hänskjutas till gottfinnadet av en inväldig komité, som är ansvarig för sina handlingar till odlaren.

Odlaren är också berättigad att fråga: Huru, på ett ungefär, stor kommer den summa att bli vilken betalas till odlaren som första betalning i proportion till det vete som levererats till korporationen? Storleken av den första betalningen måste utarbetas och bestämmas av korporationen för varje år. Det är absolut nödvändigt, att denna summa som bestämmas blir mindre än netto-priset i medeltal för varje grad av vete, som blir det gällande under året. Desto mindre första betalningen blir, desto mindre kapital åtgår för att kunna fullgöra korporationens affärer, och således behövs icke korporationen låna sådets stora summor från bankerna för att möta "kort-kredits" behoven. Korporationen måste upprätthålla ett statistiskt departement för att insamla upplysningar angående marknads- och skördeförhållanden, och med sådana upplysningar tillhandla, kan den första betalningen sättas på en nivå, som liknar en säker marginal. Återstoden av summor, som utgör värdet av allt det vete vilket odlaren levererar kommer att utbetalas vid olika tidsperioder och i summojligt, även om korporationen kommer ett allmänt val, vare sig den tycker om det eller ej. Trots detta ser det ut som om Meighen ämnar bjuda den allmänna optionen spetsen samt sitta kvar. Gärna det — ty ju längre han sitter kvar och ju mer han söker i förnäm avskildhet höja sig över massan desto större kommer hans fall att bli.

mor som korporationen finner räddigast, till dess att alla säsongens ränskap äro slutligen betalda. Det är även möjligt, att begagna sig av samma system som The Canadian West Board gjorde bruk av, nämligen, att utfärda s. k. "participation certificates." Detta system kommer troligen att bli det enklaste och mest ändamålsenliga, ty farmarna äro vana med detsamma. Vidare är det icke meningen att medels veteringen sätta ett fixerat pris för vete. Detta skulle vara otrollerade varendes bushel av canadiskt vete. De allmänna prisvärdena bestämmas på världsmarknaden vareit överskottet av såd från veteexporterande land säljes, enligt en konkurrerande basis. Genom att kontrollera en större mängd vete kan likväl korporationen utöva ett stabiliserande inflytande på marknaden. Spekulation i vete, som handhaves av korporationen, blir en omöjlighet, och den spekulativa profit, som under närvarande system möjliggöres, från då icke i spekulationens händer, men blir däremot till farmarens förtjänst. En annan förmån av ko-operativ marknadsföring är den, att hela arbetet med att föra vete till världens marknader betydligt förenklas. Man behövs endast uppehålla en organisation, istället för att som det nu sker, uppehålla flera hundra. De löpande utgifterna för marknadsföring komma således att minimeras. Exportförsäljning kommer att utbyta det närvarande "hit-and-miss" systemet. Huvudämålet med planen är detta, att farmaren överlämnar rättigheterna att marknadsföra vete till en förening uti vilken han själv är medlem, i stället för att ge dessa rättigheter till "vete jobbare" och spekulanter. Man kan icke fixera vete-priset genom veteringen, men man kan genom den stabilisera marknaden, tillhandahålla export marknadens faciliteter och påverka ekonomin med att förenkla marknadsföringen samt o-möjliggöra privat spekulation. Man kan icke, medels veteringen, monopolisera världsmarknaden, för den enkla orsaken, att Canadas veteodlare har aldrig, och kan aldrig utöva monopolet på världens veteexport. Det är på världens veteexport och efterfrågan på denna livsfordonhet, som äro de bestämande faktorerna för vetepriset. Den ersättning som Canadas farmare erhålla för sitt arbete, förminskas till ett lågt minimum av de intressen som lägga sig emellan farmaren och världsmarknaden. Det är för att bortskaffa dessa profitand, sådets intressen som man nu planerar ko-operativ marknadsföring. Skulle farmaren, med en organisation som kontrollerar större delen av Canadas vete, söka att monopolisera canadiskt vete för detta lands förbrukning genom att påverka en skyddsutval, som utestänger utländsk vete från den canadiska marknaden, och därmed höja levnadsomkostnaderna här i landet, så skulle de göra sig skyldiga till samma brott som nu utföres av de olika sammangångningar, vilka farmarna nu motarbetar. Men Canadas jordbrukare äro principfast, och vi kunna lita på, att de icke skola svika de principer som de nu be-sitta, sak samma om veteringen blir en verklighet eller icke.

Paragraf 19 av det upprädda kontraktet stipulerar, att kontraktet skall icke bli effektivt, förrän man är säker om att åtminstone 60% eller 100,000,000 acres av vete har genom likadana kontrakt blivit funder under korporationens kontroll. Avsikten med att först försäkra sig om kontroll över denna stora proportion av Canadas vete, är den, att man vill försäkra sig om veteringens success. En av de största förmånerna av ko-operativ marknadsföring ligger i den ekonom, som kan utföras i hanteringen av produkten, och desto större mängden blir ju billigare blir också omkostnaderna per bushel. Vete måste säljas på världsmarknaden under konkurrens från andra veteodlande länder, och desto större mängd vete som kontrolleras av korporationen, desto större blir dess inflytande på dessa marknader. Den planerade veteringen kommer möjligtvis att röna opposition från de etablerade intressens sida och med en obetydlig veteexport kan dess existens lätt omintetgöras. Den mängd av affärer som handhaves av korporationen kommer också att utöva ett stort inflytande när det gäller att anskaffa den kredit, som är nödvändig för att finansiera företaget. Det är ännu för tidigt att kunna förutse vilken attityd bankerna skola intaga med avseende på korporationen. Om den började i en liten skala, och om farmarna icke förut demonstrerat vad de kunna åstadkomma i organiserandet av komersiella korporationer, skulle det lätt hända, att bankerna opponerade sig mot företaget. Men veteringen kommer icke, att organiseras förrän 60% av Canadas farmare hava underskrift kontraktet för veteleverering till densamma. Den kommer således, att börja i stor skala, och med de organiserade farmarena bakom företaget. Därför kommer säkerligen icke några svårare hinder att läggas i vägen för anskaffandet av den nödvändiga krediten.

Ko-operativa föreningar vid Pacifickusten hava erhållit förmågan till finansiella understöd. En förening, förrän den var ett år gammal, lyckades erhålla lån på 2,500,000 dollars mot 4½% ränta. Som säkerhet tagades de kontrakt som underskrivits av föreningens medlemmar. Andra föreningar hava erhållit pänningssummor lika så förmåliga som de låna vilka erhållits av federal styrelsen. Den allmänna erfarenheten av ko-operativa föreningar har varit, att om deras affärer äro sunda, så kan kreditarrangemang lätt utföras. Därför (Forts. & sid. 6.)

Just när och var ni önskar det. Delikat och uppriskande

Lädbetjningen av Coca-Cola—två dusin flaskor—utsträcker sin glädje till andra millioner. Flaskan är prov av äktheten samt giver vidare område av nyttighet—falten, hemmet och vid särskilda tillfällen. Det är svårt att finna en situation, vilken är utom Kom ihåg att ordra en låda nästa gång ni reser till rackvidden för Coca-Cola.

Begär den äkta med fullständiga namnet — öknam uppmuntra substitering.

THE COCA-COLA CO. WINNIPEG.

Buy a bottle or case

Svenskar önskas.

Önskas svenska män och kvinnor att lära barberaryrket. Endast åtta veckor fordras att lära det i HEMPHILL BARBER COLLEGES. Underbar efterfrågan på barberare över hela Canada och förenta Staterna. Stora avlönningar från \$25 till \$50 per vecka. Vi kunna garantera anställning för varje graduent. Många städer önska barberare att starta affär på egen hand. Besök eller tillskriv oss för stor fri katalog. Den meddelar er hur lätt ni kan lära barberaryrket samt börja affär på låtta månatliga avbetalningar. HEMPHILL BARBER COLLEGE, 220 Pacific Ave., Winnipeg, Man. Brancher i Regina, Saskatoon, Edmonton och Calgary. Detta är ett gott tillfälle för svenska män och kvinnor.

Värdefull Svensk Bok FRITT!

Hvarje man borde sända efter ett exemplar av den intressanta och lärorika Svenska Rådgivaren

"Goda Råd"

Denna berömda med flera illustrationer försedda läkarsök, som Doktor Leigh skrivit speciellt för svenskar i Amerika, innehåller många värdefulla råd och upplysningar för unga män, ungdomar alla för männen sådana sjukdomar, deras följder, förebyggande och hur de kunna botas i hemmet o. s. v. Boken handlar äfven om Livfete Hemligheter och borde läsas af hvarje ung man. Om ni varit offer för oförstånd i era unga år, eller systemet blivit försvagadt genom utsvärningar i senare år, bör ni skriva efter boken. Ni kan bli återställd till fullkomlig hälsa och styrka genom Dr. Leighs behandling. Boken sändes alldeles gratis och portofritt i förseglad omslag till alla, som insända namn och adress till

Dr. L. K. LEIGH, 177 N. State St., D. 14, Chicago, Ill.

WADENA LAND TILL SALU.

Det bästa "mixed" farming-distrikt i västra Canada. Vårt mejeri är ledande i provinsen. Exporteringsbokat skolas i vagnsalster. Mäskrikt är en ökad sak. Stort skandinaviskt settlement av professionella farmare. Här är rum för dig LEONARD WREDE, Box 51, Wadena, Sask., Canada

Advertisement for Dr. Miles' Nervine, featuring a bottle illustration and text: LUGNAR EDRA NÄRVER, DR. MILES' NERVINE, Tillverkat särskilt för män och kvinnor som lida av nervösa sjukdomar. Inbet narkotiskt medel. Ingen alkohol. Sold and guaranteed by the better druggists everywhere.